

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ
ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України

БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД
ПОРОШЕНКА

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
МОНІТОРИНГУ ТА АНАЛІТИКИ

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: ІДЕЯ, СТРАТЕГІЯ, РЕЗУЛЬТАТ

*Програма
I Всеукраїнської міждисциплінарної
науково-практичної конференції
8 квітня 2021 р.
(онлайн)*

м. Тернопіль

Конференція відбулася за підтримки Міністерства освіти і науки України.

Організатори конференції: інклюзивно-ресурсний центр Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка; кафедра педагогіки та менеджменту освіти факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Партнери конференції: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України, Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації, Всеукраїнська благодійна організація «Благодійний фонд Порошенка», Громадська організація «Центр громадського моніторингу та аналітики».

Організаційний комітет:

- ✓ голова: *Буяк Богдан Богданович*, ректор Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, доктор філософських наук, кандидат історичних наук, професор кафедри філософії та суспільних наук, член-кореспондент НАПН України по відділенню загальної педагогіки та філософії освіти;
- ✓ *Удич Зоряна Ігорівна*, керівник інклюзивно-ресурсного центру Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;
- ✓ *Шульга Ірина Мирославівна*, методист інклюзивно-ресурсного центру Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки та менеджменту освіти.

Зміст

Спікери конференції..... 4

Програма конференції за напрямками досліджень

Напрямок № 1. Інклюзивне середовище закладу освіти та особливості управління закладом освіти з інклюзивною формою навчання 7

Напрямок № 2. Формування інклюзивної компетентності у педагогів нового покоління..... 11

Напрямок № 3. Медичний, психолого-педагогічний та корекційно-реабілітаційний супровід здобувачів освіти..... 14

Напрямок № 4. Командна робота та методика організації навчання в умовах інклюзії..... 18

Напрямок № 5. Взаємодія соціальних та державних інституцій у реалізації інклюзії в освітній сфері..... 22

Напрямок № 6. Світовий та національний досвід упровадження принципів інклюзії в освітню галузь..... 24

СПІКЕРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

- Фальфушинська Галина Іванівна**
- проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, доктор біологічних наук, професор

Вітальне слово учасникам науково-практичної конференції
- Порошенко Марина Анатоліївна**
- голова Благодійного Фонду Порошенка, голова постійної комісії Київської міської ради з питань охорони здоров'я та соціальної політики, кандидат медичних наук

Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації
- Хома Ольга Зіновіївна**
- начальник управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації, кандидат з державного управління

Державна політика у сфері інклюзивної освіти
- Гладуш Віктор Антонович**
- професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України, професор, доктор педагогічних наук

Інклюзивність освіти в Україні: досягнення, виклики
- Ярмола Наталія Анатоліївна**
- в.о. заступника директора з наукової роботи Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, кандидат педагогічних наук

Діти з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому просторі
- Калаур Світлана Миколаївна**
- професор кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності, керівник Центру післядипломної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, доктор педагогічних наук, доцент

Інклюзивна компетентність та шляхи її розвитку під час підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних кадрів на засадах акмеологічного підходу

7. **Шульга Ірина Мирославівна**
- викладач кафедри педагогіки та менеджменту освіти, методист інклюзивно-ресурсного центру Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, кандидат педагогічних наук
- Організаційні засади діяльності інклюзивно-ресурсного центру у структурі закладу вищої освіти: досвід Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
8. **Венгер Олена Петрівна**
- завідувач кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України, доктор медичних наук, професор
- Іваніцька Тетяна Іванівна**
- асистент кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України
- Дослідження депресивних симптомів, суїцидальної схильності та булінгу серед школярів, що навчаються за програмою інклюзивної освіти
9. **Удич Зоряна Ігорівна**
- керівник інклюзивно-ресурсного центру Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, доцент, кандидат педагогічних наук
- Заклад вищої освіти як осередок стратегування інклюзивного розвитку територіальної громади
10. **Опанасенко Людмила Анатоліївна**
- начальник Навчально-наукового центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню Чорноморського національного університету імені Петра Могили, кандидат психологічних наук
- Васильєв Андрій Анатолійович**
- доцент кафедри фінансів і кредиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили, доцент, кандидат економічних наук
- Взаємодія соціальних інституцій в розбудові інклюзивного простору: від проблемних питань до реальних зрушень
11. **Курагіна Євгенія Олександрівна**
- голова громадської організації «Асоціація психологів вищої школи України»
- Співпраця психологічних служб закладів вищої освіти в умовах браку фахівців

12. **Шевченко Ірина Юріївна**
- юрист громадської організації
«Центр громадського моніторингу та аналітики»
Соціальне забезпечення як точка доступу до інклюзивної освіти
13. **Король Ірина Ярославівна**
- директор закладу освіти І–ІІІ ступенів
«Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр»
Освіта та медико-соціальна реабілітація дітей зі складними вадами розвитку в умовах Тернопільського обласного НРЦ (з досвіду роботи)
14. **Єсіпова Олександра Анатоліївна**
- завідувач відділу спортивно-туристичної та фізкультурно-оздоровчої роботи
Центру творчості дітей та юнацтва Галичини (м. Львів)
Практичний досвід. Реалізація пілотного інклюзивного проєкту в позашкільній освіті «Давай, разом!»
15. **Шевченко Світлана Віталіївна**
- доцент кафедри психології, завідувачка
Лабораторії психофізіологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
Інноваційні практики проведення діагностики у сфері інклюзії: з досвіду роботи Лабораторії психофізіологічних досліджень
16. **Чеканова Наталія Богданівна**
- заступник директора з наукової роботи
Тернопільського обласного краєзнавчого музею
Принцип рівності та толерантності в діяльності Тернопільського обласного краєзнавчого музею
17. **Калініна Лариса Анатоліївна**
- заступник директора громадської організації «Діалог» (м. Миколаїв), доцент
кафедри культурології Відокремленого підрозділу Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв
Досвід роботи громадської організації «Діалог» у сфері мистецької інклюзії: здобутки, проблеми та перспективи»
18. **Ничвидюк Ольга Вікторівна**
- асистент вчителя Завалецької загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів
Жванецької сільської ради Кам'янець-Подільського району Хмельницької області
Асистент вчителя – who is it? Досвід роботи в інклюзивному класі
19. **Муравська Юлія Вікторівна**
- клінічний психолог, магістр соціальної інклюзії, психолог-методист Veta Kids
Модель соціальної інклюзії з організацією супроводу родин, які виховують дитину з особливими освітніми потребами

НАПРЯМ № 1.

**ІНКЛЮЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ
УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ З ІНКЛЮЗИВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ**

РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.

Бабійчук Тетяна Михайлівна, директор Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр № 1» Тернопільської міської ради.

**АРХІТЕКТУРНА ДОСТУПНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ – ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ РЕАЛІЗАЦІЇ
УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ.**

Бирко Надія Михайлівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

CHANGE MANAGEMENT IN AN INCLUSIVE ENVIRONMENT.

Боднар Оксана Степанівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Горішна Оксана Мирославівна, заступник директора Тернопільської загальноосвітньої школи № 14 ім. Б. Лепкого Тернопільської міської ради Тернопільської області, аспірантка кафедри менеджменту освіти та права Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України (наук. керівник – доктор педагогічних наук, доцент О. С. Боднар).

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА У СФЕРІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ.**

Борисюк Світлана Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

**ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ УКРАЇНИ.**

Вив'юрка Неля Володимирівна, магістрантка факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук І. М. Шульга).

КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ.

Воробйова Світлана Іванівна, вчитель 1-ї категорії, вчитель математики Комунального закладу «Спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 3 з поглибленим вивченням окремих предметів Маріупольської міської ради Донецької області».

**СТВОРЕННЯ ТОЛЕРАНТНОГО МОВНОГО СЕРЕДОВИЩА ІНКЛЮЗИВНОГО ПРОФІЛЮ
ПЕДАГОГІКИ.**

Гапон Леся Олексіївна, кандидат філологічних наук, викладач Тернопільського комунального методичного центру науково-освітніх інновацій та моніторингу.

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ТА НАВЧАЛЬНО-КОРЕКЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ
В ІНКЛЮЗИВНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.**

Гарматій Галина Ярославівна, практичний психолог Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр № 1» Тернопільської міської ради.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.

Гончаровська Галина Федорівна, кандидат психологічних наук, викладач кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Мартиняк Оксана Романівна, магістрантка факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Цимбала Уляна Ігорівна, магістранта факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ІНКЛЮЗИВНА КУЛЬТУРА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.

Груць Галина Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ІНДЕКС ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ВВП: РОЛЬ ОСВІТИ.

Длугопольський Олександр Володимирович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри філософії та суспільних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ІНКЛЮЗИВНА МУЗИЧНА ОСВІТА: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.

Довгань Оксана Зіновіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК УМОВА СОЦІАЛІЗАЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ БУЛІНГУ.

Дяченко Людмила Миколаївна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.

Заказнов Володимир Федорович, заступник завідувача кафедри медицини катастроф та військової медицини Державного закладу «Дніпровський державний медичний університет».

Бабенко Володимир Олександрович, викладач кафедри медицини катастроф та військової медицини Державного закладу «Дніпровський державний медичний університет».

Чернета Валерій Миколайович, викладач кафедри медицини катастроф та військової медицини Державного закладу «Дніпровський державний медичний університет».

ІНКЛЮЗИЯ ЯК СОЦІАЛЬНА ЦІННІСТЬ У ЗВО.

Кікінежді Оксана Михайлівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач-професор кафедри психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

INCLUSIVE EDUCATION DEVELOPMENT AS ONE OF THE clearest EXAMPLES EFFECTIVE SYSTEM INNOVATION.

Косович Ольга Василівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри романо-германської філології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

РЕАЛІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМ, СУПЕРЕЧНОСТЕЙ ТА ПЕРСПЕКТИВ.

Кравцова Інна Адамівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти Криворізького державного педагогічного університету.

Кравцова Аліна Олександрівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Криворізького державного педагогічного університету.

ІНКЛЮЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.

Лагунець Аліна Володимирівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла – садок) комбінованого типу №4 «Пролісок» Бучанської міської ради Київської області.

ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОДІЇ ІЗ БАТЬКАМИ У КОМАНДІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ.

Лемішка Діана Михайлівна, студентка 2-го курсу історичного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент З. І. Удич).

СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗИЯ В НУШ.

Лямцева Вікторія Миколаївна, вчитель 2-ої категорії, вчитель початкових класів Комунального закладу «Початкова школа – заклад дошкільної освіти зі спеціальними класами (групами) для дітей з порушеннями зору № 71 Маріупольської міської ради Донецької області».

ЗАЛУЧЕННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ДО РІЗНОМАНІТНИХ ЗАХОДІВ.

Мельник Юлія Володимирівна, заступник директора з навчально-виховної роботи Комунального закладу «Гимошівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів» Михайлівської селищної ради Михайлівського району Запорізької області.

ДІТИ З ООП ТА РОБОТА З НИМИ.

Монько Людмила Григорівна, практичний психолог Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Варвинської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області.

РОЛЬ ВЧИТЕЛЯ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ.

Рейда Кароліна Віталіївна, кандидат педагогічних наук, директор Комунального закладу освіти «Спеціальна школа «ШАНС» Дніпропетровської обласної ради».

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ.

Сеньовська Надія Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент, викладач кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ІНЖЕНЕРНІ ПРОЕКТУВАННЯ ПРИМІЩЕНЬ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ.

Сіткар Степан Вікторович, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри машинознавства і транспорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЗАСІБ СПІВПРАЦІ З УЧНЯМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.

Сіткарь Тарас Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри комп'ютерних технологій Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

СКЛАДОВІ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.

Трут Надія Володимирівна, студентка 2-го курсу хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент З. І. Удич).

ГЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.

Яценко Ліана Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ.

Яцишина Ольга Василівна, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

НАПРЯМ №2.
**ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У
ПЕДАГОГІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ**

**ІНКЛЮЗИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.**

Андрійчук Іванна Петрівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

РЕФЛЕКСІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.

Барабаш-Тимофієва Олена Петрівна, вчитель-дефектолог Хмельницької спеціальної загальноосвітньої школи № 32.

**СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО
НАВЧАННЯ.**

Вальчук Юрій Миколайович, студент 2-го курсу хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент З. І. Удич).

ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПЕДАГОГІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ.

Верлата Алла Іванівна, вчитель початкових класів Скадовського ліцею «Академія творчості» Скадовської міської ради Херсонської області.

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В
ІНКЛЮЗИВНОМУ ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.**

Войчишина Анастасія Михайлівна, магістрантка факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат психологічних наук, доцент О. Б. Кізь).

**ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИХОВАННЯ ЯК ФАКТОР ПРОФІЛАКТИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДЕФОРМАЦІЇ ФАХІВЦІВ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ.**

Главацька Ольга Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

**«ТЕХНОЛОГІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ» В СИСТЕМІ
ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.**

Гордійчук Оксана Євгенівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

**ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ РОЗУМОВОЇ ПРАЦІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА»**

Давидюк Марина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

TRAINING PRE-SERVICE ENGLISH TEACHERS TO DEVELOP HEALTH-SAVING COMPETENCE OF LEARNERS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS.

Дацків Ольга Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ.

Калаур Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності, керівник Центру післядипломної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ ДО РОБОТИ В КОМАНДІ ФАХІВЦІВ ІРЦ.

Ленів Зоряна Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПЕДАГОГІВ.

Логвись Ольга Ярославівна, практичний психолог, PhD-здобувач кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (наук. керівник – доктор психологічних наук, професор Г. К. Радчук).

ПРОФЕСІЙНА ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ООП В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ.

Мельничук Оксана Вікторівна, викладач сурдопедагогіки Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

ФОРМУВАННЯ ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНОЇ ПОЗИЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЯК ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.

Мешко Галина Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Мешко Олександр Іванович, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

АНАЛІЗ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА.

Радченко Ольга Яківна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Вихор Світлана Теодозіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ. ДОСВІД ДМШ № 9 М. КИЄВА.

Степанович Павло Вадимович, викладач, завідувач відділення інклюзивної музичної освіти Комунального мистецького навчального закладу Печерського району м. Києва «Дитяча музична школа № 9».

ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ.

Цінько Світлана Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ З ФІТНЕСУ.

Школа Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

PREPARING FUTURE TEACHERS TO THE FORMATION OF A NON-DISCRIMINATORY INCLUSIVE ENVIRONMENT IN GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS.

Шульга Ірина Мирославівна, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки та менеджменту освіти, методист інклюзивно-ресурсного центру Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Ярошук Наталія Петрівна, практичний психолог, викладач Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

**НАПРЯМ № 3.
МЕДИЧНИЙ, ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ТА КОРЕКЦІЙНО-
РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ СУПРОВІД ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ**

СЕНСОРНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Бобрівець Тетяна Андріївна, магістр, вихователь закладу освіти І–ІІІ ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр».

ОЦІНКА ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ 11–12 РОКІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.

Боднар Оксана Ігорівна, доктор біологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

АРТПЕДАГОГІКА І АРТТЕРАПІЯ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ТА ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ.

Васильєва Світлана Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Агаркова Наталія Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

КОРЕКЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ООП РІЗНИХ НОЗОЛОГІЙ.

Вишневецька Наталія Мирославівна, вчитель-логопед Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр № 1» Тернопільської міської ради.

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДІВ КІНЕЗИОТЕРАПІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗІ СПАСТИЧНОЮ ФОРМОЮ РУХОВИХ ПОРУШЕНЬ.

Ворко Віктор Ігорович, вчитель-реабілітолог Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр № 1» Тернопільської міської ради.

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Галянта Лілія Володимирівна, спеціаліст 1-ої категорії, практичний психолог Тернопільської спеціалізованої школи І–ІІІ ступенів № 29 з поглибленим вивченням іноземних мов Тернопільської міської ради Тернопільської області.

НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ДИЗАРТРІЄЮ В ІНКЛЮЗИВНИХ КЛАСАХ.

Гарась Оксана Володимирівна, логопед Комунального некомерційного підприємства «Тернопільська обласна дитяча клінічна лікарня» Тернопільської обласної ради, центру реабілітації дітей з органічним ураженням нервової системи.

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВІДУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ.

Гончаровська Галина Федорівна, кандидат психологічних наук, викладач кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

СИСТЕМА КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОЇ РОБОТИ З ЛЮДЬМИ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ: З ДОСВІДУ РОБОТИ.

Гусєва Тетяна Олексіївна, директор Реабілітаційної установи змішаного типу (комплексної реабілітації) для осіб з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень – Центр «Сприяння» громадської організації «Феліцитас», аспірантка кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

РОЛЬ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ В РЕАЛІЗАЦІЇ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ СКЛАДОВОЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ.

Захарова Лада Германівна, психолог, викладач Навчально-наукового центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню Чорноморського національного університету імені Петра Могили (м. Миколаїв).

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З СЕНСОРНО-МОТОРНОЮ АЛАЛІСЮ.

Клин Тетяна Ярославівна, асистент вчителя-реабілітолога Тернопільського обласного центру комплексної реабілітації.

КОНЦЕПТОСФЕРА ТА ЗМІСТ ПІДРУЧНИКА «СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ» ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.

Кобильченко Вадим Володимирович, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник відділу освіти дітей з порушеннями зору Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

Омельченко Ірина Миколаївна, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

КОМПЕНСАТОРНЕ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ.

Лашко Галина Володимирівна, вчитель-дефектолог Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр № 1» Тернопільської міської ради.

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-РЕСУРСІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Лецуц Світлана Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформатики та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ ТРИВОЖНОСТІ У ПІДЛІТКІВ З ДЦП

Липова Яна Вячеславівна, студентка 4-го курсу Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент І. Г. Саранча).

Акименко Тетяна Сергіївна, студентка 4-го курсу Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент І. Г. Саранча).

АСИСТЕНТСЬКИЙ СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.

Мельничук Наталія Володимирівна, студентка 2-го курсу хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доц. З. І. Удич).

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В КОРЕКЦІЙНО-ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ.

Метіль Оксана Миколаївна, педагог-організатор закладу освіти І–ІІІ ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр».

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Новосьолова Світлана Юрійвна, практичний психолог, арт-терапевт Громадської організації «Центр соціально-психологічного супроводження «Добробут».

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ НЕУСПІШНОСТІ У НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.

Олексюк Вікторія Романівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У РОБОТІ КОРЕКЦІЙНОГО ПЕДАГОГА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.

Радько Тетяна Миколаївна, магістр, практичний психолог, логопед Великосамбірського закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів Попівської сільської ради Конотопського району Сумської області, магістрантка Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л. О. Прядко).

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ ТРИВОЖНОСТІ У ПІДЛІТКІВ З ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.

Саранча Ірина Григорівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

РОБОТА З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ПІД ЧАС КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО СУПРОВОДУ.

Ткаченко Марина Юрійвна, клінічний психолог, коуч (приватна практика).

КОРЕКЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Федінчук Орислава Петрівна, вчитель-дефектолог Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр № 1» Тернопільської міської ради.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Ференц Тетяна Володимирівна, психолог-методист, практичний психолог закладу освіти І–ІІІ ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр».

ВІД ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДО СПОРТИВНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ.

Футорський Руслан Євгенович, вчитель фізкультури закладу освіти І–ІІІ ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр».

ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ РЕСУРСНОЇ КІМНАТИ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.

Хомицька Анна Богданівна, студентка 2-го курсу хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент З. І. Удич).

ПРОБЛЕМА ДІАГНОСТУВАННЯ РОЗВИТКУ КОГНІТИВНОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Чучман Наталія Євгенівна, практичний психолог Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр Личаківського району м. Львова».

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ.

Шпак Марія Мирославівна, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ У ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ НАВЧально-РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ.

Щеснович Віра Володимирівна, заступник директора з виховної роботи закладу освіти І–ІІІ ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр».

ПРОБЛЕМА ВРАХУВАННЯ ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ОСВІТИ НАУКОВОГО СПРЯМУВАННЯ.

Якімова Ірина Олександрівна, кандидат психологічних наук, провідний науковий співробітник відділу інтелектуального розвитку обдарованої особистості Інституту обдарованої дитини НАПН України.

НАПРЯМ № 4.
КОМАНДНА РОБОТА ТА МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В УМОВАХ
ІНКЛЮЗІЇ

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ІЗ АУТИСТИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ.

Барабаш Юлія Володимирівна, вчитель-дефектолог Хмельницького дошкільного навчального закладу № 45 «Ялинка».

СТВОРЮЄМО ВЛАСНУ СИСТЕМУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Бармак Микола Валентинович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ЗОШИТ НА ДРУКОВАНІЙ ОСНОВІ «СОНЯЧНА» ДИТИНА» ЯК ЗАСІБ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З СИНДРОМОМ ДАУНА.

Бойчук Юрій Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, професор кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Казачінер Олена Семенівна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ АСИСТЕНТА ВИХОВАТЕЛЯ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ГРУПІ.

Борщ Яна Петрівна, асистент вихователя інклюзивної групи продовженого дня Комунального закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів «Варвинський ліцей № 1» Варвинської селищної ради Варвинського району Чернігівської області.

ЕФЕКТИВНІ ТА ДОПОМІЖНІ СТРАТЕГІЇ В НАВЧАННІ ДІТЕЙ З ООП В ІНКЛЮЗИВНИХ УМОВАХ.

Вовченко Катерина Сергіївна, куратор, спеціаліст АВА терапії Центру АВА-терапії «А-вектор» та торгової марки «Interschool».

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІПР УЧНЯ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Гаврилюк Ольга Вячеславівна, студентка 2-го курсу хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент З. І. Удич).

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Глушик Світлана Зіновіївна, вчитель початкових класів закладу освіти І–ІІІ ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр».

АРТ-ТЕРАПІЯ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ.

Головатюк Іван Григорович, артист Тернопільського обласного академічного театру актора і ляльки.

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВО-КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.

Гураль Тетяна Семенівна, вчитель початкових класів закладу освіти І–ІІІ ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр».

ЗАСТОСУВАННЯ ВІДЕО-ЧИСТОМОВОК ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ЗВУКІВ В СКЛАДАХ, СЛОВАХ, РЕЧЕННЯХ.

Зайцева Олеся Вікторівна, спеціаліст вищої категорії, вчитель-логопед Інклюзивно-ресурсного центру Нетішинської міської ради.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ.

Захарчук Галина Іванівна, вихователь Іршанського закладу дошкільної освіти «Білочка» Іршанської селищної ради, Хорошівського району, Житомирської області.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ПРОСТОРІ.

Зозуля Ольга Василівна, магістр, вчитель-реабілітолог Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Паланської сільської ради Уманського району Черкаської області.

РОЛЬ STEM-ОСВІТИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ІНКЛЮЗИВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ.

Карнаух Галина Володимирівна, вчитель біології, хімії, фізики Філії Ганнівської загальноосвітньої школи «Кропивницька загальноосвітня школа» Кіровоградської області.

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Кізь Ольга Богданівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ ІЗ ДИТИНОЮ З ДИСЛАЛІЄЮ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ.

Коваленко Тетяна Володимирівна, асистент учителя Комунального закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів «Варвинський ліцей № 1» Варвинської селищної ради Варвинського району Чернігівської області.

МОДЕЛІ СПІЛЬНОГО ВИКЛАДАННЯ У КЛАСІ З ІНКЛЮЗИВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ.

Ковалівська Лідія Віталіївна, студентка 2-го курсу хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент З. І. Удич).

МУЗИКОТЕРАПІЯ У РОБОТІ З ДІТЬМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.

Коверзюк Олена Олександрівна, керівник музичний Хмельницького дошкільного навчального закладу № 45 «Ялинка».

ВЗАЄМОДІЯ ФАХІВЦІВ У ЕДУКАЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ.

Линдіна Євгенія Юріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної психології та логопедії Бердянського державного педагогічного університету, докторант кафедри логопедії та логопсихології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

ІНКЛЮЗИЯ – СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК НАВЧАННЯ АКУШЕРСТВУ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ.

Лазуренко Вікторія Валентинівна, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського національного медичного університету.

Старкова Ірина Володимирівна, кандидат медичних наук, доцент кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського національного медичного університету.

Лященко Ольга Анатоліївна, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського національного медичного університету.

Каліновська Ольга Іванівна, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського національного медичного університету.

Таравнех Діана Шакерівна, кандидат медичних наук, асистент кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського національного медичного університету.

ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТУ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ»: ІНКЛЮЗИВНИЙ АСПЕКТ.

Натуркач Стефан Євгенович, учитель предмету «Захист України» Тернопільського міжшкільного ресурсного центру Тернопільської міської ради.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В ІНКЛЮЗИВНИХ КЛАСАХ ЗА ДОПОМОГОЮ ПРОЄКТНОГО МЕТОДУ.

Омельчук Олександр Васильович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка.

Омельчук Василь Іванович, вчитель трудового навчання Цеценівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітній навчальний заклад І–ІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Кременецького району Тернопільської області.

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ З ООП ШЛЯХОМ ВОКАЛЬНО-ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА З ДОПОМОГОЮ МУЗИЧНО-РИТМІЧНИХ РУХІВ.

Петрович Оксана Михайлівна, вчитель музичного мистецтва закладу освіти І–ІІІ ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр».

ВИКОРИСТАННЯ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЮЧИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ ДЛЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Редьква Наталія Михайлівна, вчитель математики закладу освіти І–ІІІ ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр».

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.

Самборська Олена Валентинівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ЗАСОБОМ МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ.

Семеняко Юлія Борисівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Бердянського державного педагогічного університету.

МУЗИЧНО-РИТМІЧНІ ІГРИ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Суліма Оксана Василівна, керівник музичний Хмельницького дошкільного навчального закладу № 45 «Ялинка».

КАЗКОТЕРАПІЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ.

Тонкова Саманта Борисівна, вихователь спеціального класу середньої загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 224 м. Києва.

ВЗАЄМОДІЯ ІЗ БАТЬКАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.

Шевчук Іванна Петрівна, соціальний педагог та практичний психолог загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів с. Постолівка Гусятинського району Тернопільської області, загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів с. Городниця Гусятинського району Тернопільської області, магістрантка факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент З. І. Удич).

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИКИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ.

Яцинич Леся Михайлівна, вчитель математики Комунального закладу Львівської обласної ради «Навчально-реабілітаційний центр І–ІІ ступенів «Світанок».

НАПРЯМ № 5.
**ВЗАЄМОДІЯ СОЦІАЛЬНИХ ТА ДЕРЖАВНИХ ІНСТИТУЦІЙ У РЕАЛІЗАЦІЇ
ІНКЛЮЗІЇ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ**

ІНКЛЮЗІЯ: ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ: З ДОСВІДУ РОБОТИ ІРЦ ШУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.

Громяк Олена Сергіївна, директор Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Шумської міської ради.

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПІДХОДУ У ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ ТА ХАРЧУВАННЯ.

Добровольська Світлана Ярославівна, кандидат географічних наук, викладач циклової комісії дисциплін сфери обслуговування, фінансів та загальноекономічних дисциплін Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола.

ДОСВІД РОБОТИ ГО «ДІАЛОГ» У СФЕРІ МИСТЕЦЬКОЇ ІНКЛЮЗІЇ: ЗДОБУТКИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.

Калініна Лариса Анатоліївна, заступник директора громадської організації «Діалог» (м. Миколаїв), доцент кафедри культурології Відокремленого підрозділу Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв.

Орлова Олена Вячеславівна, кандидат культурології, доцент кафедри культурології Відокремленого підрозділу Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв, перекладач громадської організації «Діалог» (м. Миколаїв).

ОСОБЛИВОСТІ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ.

Коваленко Наталя Олександрівна, завідувач Хмельницького дошкільного навчального закладу № 45 «Ялинка».

РОЛЬ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНОГО ЦЕНТРУ В ОЦІНЦІ РОЗВИТКУ ДИТИНИ ВІД 2-Х ДО 18-ТИ РОКІВ ТА СПІВПРАЦЯ З ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ.

Левченко Тетяна Юріївна, директор Комунальної установи «Херсонський інклюзивно-ресурсний центр № 2» Херсонської міської ради.

СІМЕЙНЕ ВИХОВАННЯ «ОСОБЛИВИХ» ДІТЕЙ.

Мацюк Оксана Богданівна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки та зоології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПІДХОДУ В СФЕРІ ГОСТИННОСТІ.

Муха Роксолана Андріївна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри готельно-ресторанної справи Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола.

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗІЇ В ОНЛАЙН-ПРОЄКТІ ПЕДАГОГІЧНОГО МУЗЕЮ УКРАЇНИ «З ІСТОРІЇ СПЕЦПЕДАГОГІКИ».

Степанович Кіра Михайлівна, старший науковий співробітник Педагогічного музею України НАПН України, театральний та музейний аудіодискриптор, член Британської асоціації аудіодискрипторів.

ПРОБЛЕМА КОМПЛЕКСНОГО СУПРОВОДУ СІМ'Ї ДИТИНИ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Удич Зоряна Ігорівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти, керівник інклюзивно-ресурсного центру Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ВПРОВАДЖЕННІ ІНКЛЮЗІЇ В ОСВІТУ.

Фесина Уляна Тарасівна, студентка 2-го курсу хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент З. І. Удич).

ВЗАЄМОДІЯ МУЗЕЙНОГО ПРАЦІВНИКА З ВІДВІДУВАЧАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.

Філіпчук Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

НАПРЯМ № 6.
**СВІТОВИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ
ІНКЛЮЗІЇ В ОСВІТНЮ ГАЛУЗЬ**

МОДЕЛІ ПІДТРИМКИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В РІЗНИХ КРАЇНАХ ЄС.

Василюк Алла Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД ФІНЛЯНДІЇ.

Винничук Олег Теофілович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

**ДІЯЛЬНІСТЬ БЮРО ДО СПРАВ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ М. ПОЗНАНЬ (ПОЛЬЩА).**

Гуса Оксана Андріївна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

**ІНКЛЮЗИВНИЙ ПРОЕКТ «НАЗУСТРІЧ» ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ОБЛАСНОГО
КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ: НАПРАЦЮВАННЯ 2018–2020 РОКІВ.**

Костюк Степан Володимирович, директор Тернопільського обласного краєзнавчого музею.

КУЛЬТУРА ШКОЛИ В СИСТЕМІ ПОЛЬСЬКОЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.

Нестайко Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

**ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УКРАЇНІ:
ЗДОБУТКИ, ВТРАТИ, ПЕРСПЕКТИВИ.**

Обухівська Антоніна Григорівна, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач лабораторії психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України.

Ілляшенко Тамара Дмитрівна, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України.

Якимчук Ганна Василівна, науковий співробітник лабораторії психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України.

**ОСОБИСТИЙ ДОСВІД ТА ПОГЛЯДИ О.М. ЩЕРБИНИ (1874 – 1934) НА СПІЛЬНЕ
НАВЧАННЯ СЛІПИХ ЗІ ЗРЯЧИМИ: СПРОБА АНАЛІЗУ**

Патлань Юлія Валеріївна, провідний науковий співробітник відділу архівів Національного центру народної культури «Музей Івана Гончара» (м. Київ).

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ.

Поліщук Віра Аркадіївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

З ДОСВІДУ УПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ ЕСТОНІЇ.

Сіткар Віктор Ілліч, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології розвитку і консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗРОБКИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ (ІПР) В КОНТЕКСТІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ В ІНКЛЮЗИВНИХ КЛАСАХ.

Сіткар Наталія Степанівна, вчитель початкових класів Тернопільської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 13 імені Андрія Юркевича Тернопільської міської ради Тернопільської області.

ГЕНЕЗИС МІЖНАРОДНОЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.

Удич Мар'яна Олегівна, студентка 1-го курсу історичного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (наук. керівник – кандидат педагогічних наук, доцент З. І. Удич).

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: З ДОСВІДУ ЦЕНТРУ СОЦІАЛЬНО-ОСВІТНЬОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОГО РЕАБІЛІТАЦІЙНО-СОЦІАЛЬНОГО ТУРИЗМУ «БЕЗ БАР'ЄРІВ».

Чупіна Катерина Олександрівна, викладач кафедри психології, аспірант кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (наук. керівник – доктор психологічних наук, професор О. Д. Сафін).

«Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат»

Програма I Всеукраїнської міждисциплінарної
науково-практичної конференції

8 квітня 2021 р.
(онлайн)

м. Тернопіль